

Osoba × věc

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 2. 7. 2004

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 2. 7. 2004

Osoba × věc

- 01 dědictví po starých řeckých myslitelích: myslit = zpředmětňovat
- 02 helenizace křesťanství: recepce onoho zpředmětňování + jisté zjemnění
- 03 vše se vyostřilo (a „ztvrdlo“) v obou hlavních liniích novověkého myšlení
- 04 jako doklad: Descartes – člověk = *res cogitans* (myslící věc) – nikdo se nedivil
- 05 termíny: HYPOKEIMENON – *subiectum* – *obiectum* – Gegenstand, před-mět
- 06 problémy se subjektem na Západě – jinak v Německu (i u nás)
- 07 Kant o slovu „Subjekt“: nejde o pojem, ani o řádnou, ale je konfuzní „představu“
- 08 reakce velkých německých myslitelů: začít od subjektu (Fichte – Ich, atd.)
- 09 význam Hegelova „zvnitřňování“ a „zvnějšňování“ (vylepšil Leibnize)
- 10 důležitá teze Kierkegaardova: v nitru je mnohem víc, než se může zvnějšnit
- 11 přeloženo: druhý člověk je niterně hlubší, než jak se jeví – vztah k druhému a čas
- 12 Kierk. měl obrovský vliv na konec 19. a na celé 20. století – také na Bubera
- 13 personalismus – důraz na „osobu“ („osobnost“) – asi 1. William Stern (jako téma): Person × Sache (i atomy jsou „osoby“!)
- 14 židovští autoři: Rosenzweig, Rosenstock-Huessy, Buber, Lévinas
- 15 protestanti-theologové: Karl Heim, Gogarten,
- 16 filosofové existence a existencialisté: Jaspers, Heidegger, Sartre, Camus
- 17 důraz na člověka (antropologii), ale odvrát od přírody (přírodních věd) – subjekt
- 18 odvrát od subjektu (už u Heideggera – novopohanství, ale zejm. strukturalismus)
- 19 velký návrat: Teilhard de Chardin – přírodovědec, paleoantropolog, theolog, filosof: „přirozená jednotka“ (unité naturelle) – opět: již atom, a níže!
- 20 nedostatek dosavadního personalismu: nemá, čím by čelil naturalismu
- 21 problém „nitra“ a niternosti: vnitřní neznamena subjektivní, nýbrž subjektivní
- 22 subjektem není jen člověk, ale také zvíře, i rostlina, a dokonce všechny „přírodní“ celky („jednoty“), tedy i „před-živé“
- 23 subjekt není substance (to objevil už Hegel) – nesmí být „zpředmětňován“
- 24 souvislost s časem (událostné dění atd.) musím nechat stranou, ale je důležitá!

(z přípravy na přednášku v Ostrově, dne 3. 7. 2004 asi po 14.00 hod.)

(Praha, 040702-1.)